

11.12.1996

19V6KJ2

4

KIRJANPITOJÄRJESTELMÄN MUUTOKSEN VAIKUTUS OMIEN
RAHASTOJEN SÄÄNTÖIHIN

Khs 1996-2669

Khs toteaa, että kuntalain mukaan kunnat noudattavat 1.1.1997 lukien kirjanpidossaan soveltuvin osin kirjanpitolakia. Kirjanpitolautakunnan kunta- jaosto antaa tarkemmat ohjeet kirjanpitolain ja kuntalain kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevien säännösten soveltamisesta. Kirjanpitolautakunta on antanut mm. yleisohjeen rahasto- ja varauskirjauksista kunnan kirjanpidossa. Tässä yleisohjeessa on määrätty kuinka kirjanpitolakia sovelletaan kunnan ja kuntayhtymän rahastojen ja varausten lisäämistä ja vähentämistä koskevissa kirjauksissa.

Pakollisia rahastoja ovat kunnallislain (953/76) mukaan olleet verontasausrahasto ja käyttörahasto. Lisäksi kunnilla on voinut olla vapaaehtoisia rahastoja ja lahjoitusrahastoja.

Rahastojen käsittely ja merkitys muuttuvat uudessa talousarvio- ja kirjanpitokäytännössä. Tärkeimmät muutokset ovat seuraavat:

- Kuntalaissa ei ole säännöksiä pakollisista rahastoista.
- Kunnalla voi olla vapaaehtoisia rahastoja ja lahjoitusrahastoja.
- Vapaaehtoisen rahaston tarkoituksena on merkitä omaa pääomaa määrättyyn tarkoitukseen.
- Kun rahankäyttö on toteutunut, puretaan rahaston pääomaa tuloslaskelmaan tai muuhun oman pääoman erään.
- Rahaston muutosta ei esitetä rahoituslaskelmassa, koska se ei ole rahatapahtuma
- Rahastoja koskevat muutokset esitetään talousarvion tuloslaskelmaosassa Kvston hyväksymänä rahaston käyttöä koskevinä suunnitelmina.
- Kvsto hyväksyy rahaston lopullisen muutoksen tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.
- Rahastosta myönnettyjen lainojen korkoja ei voida automaattisesti siirtää rahastoon, vaan rahaston kartuttaminen on erillinen päätös.
- Rahaston käyttöä ei voi enää kirjata suoraan rahastopääomasta.

11.12.1996

19V6KJ2

- Lahjoitusrahastot käsitellään toimeksiantojen pääomissa eikä omassa pääomassa.

Kaupungilla on lakisääteisten käyttörahaston ja verontasausrahaston lisäksi vakuutusrahasto, asuntolainarahasto, urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto, lainanlyhennysrahasto ja Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahasto. Lisäksi kaupungilla on lahjoitusrahastoja. Käyttörahasto ja verontasausrahasto ovat yleiskatteisia rahastoja, joita ei ole kartutettu tiettyä tulevaa rahankäyttöä varten. Muihin rahastoihin on varoja kerätty tiettyyn tarkoitukseen, kuten esim. asuntolainojen myöntämiseen kuntalaisille.

Uuden kirjauskäytännön mukaan rahastot voidaan käsitellä kahdella eri tavalla. Ensimmäisessä vaihtoehdossa kaikki rahastoon liittyvät kirjaukset käsitellään talousarviossa. Toisessa vaihtoehdossa rahastoa käsitellään kaupungin kirjanpidossa itsenäisen kirjanpitoyksikön tavoin, joka laatii oman tilinpäätöksen, mikä yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen. Ensimmäisen vaihtoehdon mukaan rahaston kartuttaminen ja käyttö eivät enää täytä niitä tavoitteita, joita rahastolle on asetettu hallinnollisessa kirjanpidossa.

Yleiskatteisten käyttörahaston ja verontasausrahaston kartuttaminen ja käyttö on uudessa järjestelmässä tarpeetonta ja omiaan vain heikentämään kuvaa tilikauden todellisesta tuloksesta. Tuloslaskelman muodollinen tasaaaminen rahastosiirroin ei lisää eikä vähennä tilikauden tulo- ja meno-eräiden määrää. Tilikauden tulos voidaan jättää edellisten tilikausien yli-/alijäämien tilille ja alijäämäinen tulos kattaa vastaavasti edellisten vuosien ylijäämistä. Verontasausrahasto ja käyttörahasto tulisi tarpeettomina lakkauttaa.

Asuntolainarahasto sekä urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto toimivat siten, että niistä myönnetään antolainoja, jotka palautuvat lyhennyksinä takaisin rahastoon ja ovat käytettävissä edelleen uuteen lainanantoon. Lainojen korot on lisätty rahastojen pääomiin. Rahastojen alkuperäinen tarkoitus toteutuu parhaiten perustamalla näistä rahastoista itsenäisiä taseyksiköitä, joilla on itsenäinen asema kaupungin talousarviossa ja kirjanpidossa. Näiden rahastojen antolainaus ei sisälly talousarvion määrärahoihin eivätkä lainojen lyhennykset talousarvion tuloarvioihin. Rahastojen tilikauden tulos lisätään rahastojen pääomiin.

Vakuutusrahaston tarkoituksena on varautua kaupungin ja kaupungin huostassa olevalle vieraalle vakuuttamattomalle omaisuudelle sattuvien vahinkojen korvaamiseen. Virastojen ja laitosten kannalta rahaston tulisi toimia kuten vakuutusyhtiö. Virastot ja laitokset maksavat rahastoon vakuutusrahastomaksuja ja sattuneet vahingot korvataan rahaston varoista. Vakuutusrahaston on mahdollista toimia em. periaatteen mukaan vain, jos se toimii itsenäisen taseyksikön tavoin. Rahaston pääoma pienenee vuosittain maksettujen korvausten määrällä ja sitä kartutetaan virastojen vakuutusrahastomaksuilla.

11.12.1996

19V6KJ2

Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahasto on vapaaehtoisen varauksen luonteinen rahasto. Rahastosta maksettavia investointimenoja ei voida kirjata suoraan rahastopääomaa vähentäen. Menoihin on rahastosta huolimatta oltava aina osoitettavissa määräraha. Menoja vastaava erä puretaan rahastosta merkittävällä se tuloksi tuloslaskelmaan tilikauden tuloksen jälkeen.

Lainanlyhennysrahaston tarkoituksena on ollut varautua lähinnä kertalyhenteisten ottolainojen takaisinmaksuun. Rahaston varoja saadaan käyttää talousarviolainojen lyhennyksiin. Lainanlyhennyksiin varataan aina määräraha talousarvioon. Hallinnollisessa kirjanpidossa lainanotto ja lainojen lyhennykset käsiteltiin tuloina ja menoina. Lainojen lyhennystä vastaava määrä tuloutettiin rahastosta talousarvioon, jolloin lainanlyhennyksestä aiheutuva meno ja rahaston varojen tuloutus kumosivat toisensa eikä lainanlyhennyksellä näin ollen ollut vaikutusta tilikauden tulokseen. Uudessa kirjanpitokäytännössä lainanotto ja lyhennykset eivät ole tuloja ja menoja, vaan ainoastaan tasevaiikutteisia eriä. Näin ollen myöskään rahastosta siirtoa ei käsitellä tulosvaikutteisesti, vaan lainanlyhennyksiä vastaava tuloutus rahastosta kirjataan suoraan muihin oman pääoman eriin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

Em. rahastojen pääomat ovat vuoden lopussa arviolta seuraavat:
milj. mk

Verontasausrahasto	840
Käyttörahasto	569
Asuntolainarahasto	396
Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto	147
Vakuutusrahasto	270
Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahasto	54
Lainanlyhennysrahasto	20

Asuntolainarahaston varoja on käytettävissä vuodenvaihteessa uusien lainojen myöntämiseen n. 20 milj. mk ja urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston varoja 78 milj. mk. Muilta osin em. rahastojen pääomat ovat lainattuina.

./.

Khs esittää, että rahastojen sääntöihin tehdään uuden talousarvio- ja kirjanpitokäytännön edellyttämät muutokset päätösehdotuksen mukaisesti. Muutetut kohdat on lihavoitu. Rahastojen voimassa olevat säännöt on jaettu erikseen.

KHS**Kaupunginvaltuusto** päättäneen

- 1 lakkauttaa verontasausrahaston ja käyttörahaston 1.1.1997 lukien ja siirtää niiden varat taseessa 1.1.1997 oman pääoman muihin eriin sekä

11.12.1996

19V6KJ2

- 2 muuttaa Helsingin kaupungin asuntolainarahaston, urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston, vakuutusrahaston, Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahaston ja lainanlyhennysrahaston säännöt 1.1.1997 lukien seuraavasti:

HELSINGIN KAUPUNGIN ASUNTOLAINARAHASTON SÄÄNNÖT

1 §

Rahaston tarkoitus Helsingin kaupungin asuntolainarahaston tarkoituksena on tukea helsinkiläisten tai Helsingistä pääasiallisen toimeentulonsa saavien Helsingissä tapahtuvaa asunnonhankintaa, -rakentamista tai peruskorjausta myöntämällä rahastosta henkilökohtaisia asuntolainoja mainittuihin tarkoituksiin. Lainaa voidaan myöntää myös muualla kuin Helsingissä sijaitsevaa asuntoa varten, jos lainansaantiin vaikuttavat painavat Helsingin ulkopuolella sijaitsevan kaupungin laitoksen työvoiman saantiin liittyvät perusteet.

2 §

Rahaston kartuttaminen **Rahastoa kartutetaan vuosittain rahaston tilikauden tuloksella ja kaupunginvaltuuston erikseen päättämällä määrillä.**

3 §

Rahaston varojen säilytys Rahaston varoja säilytetään kaupungin kassassa.

4 §

Lainojen myöntämisperusteet

Myönnettäessä lainoja rahastosta noudatetaan kaupunginhallituksen erikseen vahvistamia perusteita.

5 §

Rahaston hallinto Rahaston hallintoa hoitaa ja siitä annettavat lainat myöntää sama elin, joka päättää kunnan välityksellä myönnettävien henkilökohtaisten valtion asuntolainojen myöntämisestä.

6 §

Rahaston kirjanpito Rahaston tilejä hoitaa **kaupunginkanslia.**

Rahasto toimii itsenäisenä taseyksikkönä. Rahaston tilinpäätös yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen.

7§

Rahaston purkaminen **Rahaston purkaminen tapahtuu kaupunginvaltuuston päätöksellä siirtämällä rahaston pääomaa peruspääomaan tai muihin oman pääoman eriin.**

11.12.1996

19V6KJ2

HELSINGIN KAUPUNGIN URHEILU- JA ULKOILULAITOSRAHASTON SÄÄNNÖT

1 §

Rahaston tarkoitus Helsingin kaupungin urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston tarkoituksena on Helsingin kaupunkiin rakennettavien urheilu- ja ulkoilulaitosten rahoituksen helpottaminen.

2 §

Rahaston kartuttaminen

Rahastoa kartutetaan vuosittain rahaston tilikauden tuloksella ja kaupunginvaltuuston erikseen päättämällä määrillä.

3 §

Rahaston käyttö Rahaston varoja käytetään Helsingin kaupunkiin rakennettavien urheilu- ja ulkoilutarkoituksia palvelevien laitosten rakennustöiden rahoitukseen.

4 §

Rahaston varojen säilytys

Rahaston varat säilytetään kaupungin kassassa. Varoille ei lasketa korkoa.

5 §

Rahaston hallinto

Rahaston hallintoa hoitaa kaupunginhallitus. Kaupunginvaltuusto päättää rahaston varojen käyttämisestä kuitenkin siten, että alle 1 000 000 mk:n suuruisten lainojen myöntämisestä ja lainaehtojen muuttamisesta päättää kaupunginhallitus.

6 §

Rahaston kirjanpito

Rahaston tilejä hoitaa **kaupunginkanslia**. Rahaston tilivuosi on kalenterivuosi.

Rahasto toimii itsenäisenä taseyksikkönä. Rahaston tilinpäätös yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen.

7 §

Rahaston purkaminen

Rahastoa puretaan kaupunginvaltuuston päätöksellä siirtämällä rahaston pääomaa peruspääomaan tai muihin oman pääoman eriin.

HELSINGIN KAUPUNGIN VAKUUTUSRAHASTON SÄÄNNÖT

1 §

Rahaston tarkoitus

Helsingin kaupungin vakuutusrahaston tarkoituksena on kaupungin oman ja sen huostassa olevan vieraan vakuuttamattoman omaisuuden vahingonvaaran muuntaminen tasaisiksi vuosikustannuksiksi. Rahaston varoja voidaan käyttää myös huomattavan kaupungin henkilöstöön kohdistuvan vahingon tai kaupungin vastuulla olevan vahingon kattamiseen.

Rahastoon kootaan varoja ja siitä maksetaan korvauksia siten, kuin näissä säännöissä määrätään.

2 §

Rahaston kartuttaminen ja purkaminen

Rahastoa kartutetaan tai puretaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston yli- tai alijäämällä ja kaupunginvaltuuston erikseen päättämällä määrillä.

3 §

Omaisuuden maksuperusteet

Kaupunginhallitus vahvistaa vuosittain talousarvion laatimista koskevien ohjeiden antamisen yhteydessä kutakin omaisuusryhmää varten maksuperusteet pyrkien saattamaan ne oikeaan suhteeseen vahingonvaaraan nähden.

4 §

Korvaukset rahastosta

Rahaston varoista korvataan hallintokunnille kaupungin vakuuttamattomalle omaisuudelle sattuneet enintään jälleenhankinta-arvon mukaan lasketut vahingot noudattaen soveltuvin osin niitä periaatteita, joita vakuutusyhtiöt yleisesti noudattavat vakuutustoiminnassa. **Korvausta ei kuitenkaan suoriteta sellaisen omaisuuden osalta, josta maksua ei vahingon tapahtumisvuonna ole veloitettu.**

Rahaston varoista korvataan myös 1 §:n 1 momentissa mainitut henkilö- ja vastuuvahingot.

Kaupunginhallituksen päättämää määrää pienempiä vahinkoja ei korvata. Päätös ei kuitenkaan koske kaupungin huostassa olevaa vierasta vakuuttamatonta omaisuutta.

5 §

Varojen säilytys

Rahaston varoja säilytetään kaupungin kassassa. Varoille ei lasketa korkoa.

11.12.1996

19V6KJ2

6 §

Rahaston hallinto

Rahaston hallintoa hoitaa kaupunginjohtaja, joka myös päättää korvauksen myöntämisestä rahaston varoista.

Korvauksen myöntäminen rahaston varoista ei poista viraston eikä laitoksen velvollisuutta periä korvaus vahingon aiheuttajalta eikä mahdolliselta muulta korvausvelvolliselta. Mikäli näin saadaan myöhemmin perityksi korvaus kokonaisuudessaan tai osittain, on se tilitettävä rahastoon siihen määrään asti, joka rahastosta on suoritettu.

7 §

Rahaston kirjanpito

Rahaston tilejä hoitaa kaupunginkanslia. Rahaston tilikausi on kalenterivuosi.

Rahasto toimii itsenäisenä taseyksikkönä. Rahaston tilinpäätös yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen.

8 §

Sääntöjen soveltaminen

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa ohjeet näiden sääntöjen soveltamisesta.

KAMPPI-TÖÖLÖNLAHTI -ALUEEN INVESTOINTIRAHASTON SÄÄNNÖT

1 §

Rahaston tarkoitus

Rahaston tarkoituksena on Kamppi-Töölönlahti-osayleiskaava-alueen investointien rahoittaminen tonttien tai rakennusoikeuden luovutuksista saatavilla tuloilla.

2 §

Rahaston kartuttaminen

Rahastoa kartutetaan kaupunginvaltuuston päättämällä määrillä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarviossa rahaston lisäystä koskevan suunnitelman, joka pohjautuu Kamppi-Töölönlahti-osayleiskaava-alueen tonttien tai rakennusoikeuden luovutuksista saataviin tuloihin.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä rahaston kartuttamisen tilikauden tuloksesta kaupunginhallituksen tekemän esityksen pohjalta.

3 §

Rahaston käyttäminen

Rahaston varoja käytetään Kamppi- Töölönlahti-osayleiskaava-alueelle joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteutettavien, **taloussuunnitelman** ja talousarvioiden mukaisten kaupunginvaltuuston erikseen päättämien investointihankkeiden rahoitukseen.

11.12.1996

19V6KJ2

4 §

Varojen säilyttäminen Rahaston varat sisältyvät kaupungin yleiseen rahoitusomaisuuteen. Rahaston varoille ei lasketa korkoa.

5 §

Rahaston hallinto ja hoitaminen

Rahaston varojen osoittamisesta hyväksytyihin kohteisiin päättää kaupunginhallitus. Rahastoa hoitaa kaupunginkanslia. Rahaston hoidosta tehdään vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä selvitys, josta käy ilmi rahaston pääoma vuoden alussa, rahaston tulot tonttikohteittain, menot investointikohteittain sekä rahaston pääoma vuoden lopussa.

HELSINGIN KAUPUNGIN LAINANLYHENNYSRAHASTON SÄÄNNÖT

1 §

Rahaston tarkoitus Rahaston tarkoituksena on kaupungin ottamien talousarviolainojen takaisinmaksujen taloudellisten rasiusten tasoittaminen.

2 §

Rahaston kartuttaminen

Rahastoa kartutetaan kaupunginvaltuuston päättämällä määrillä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarviossa lainanlyhennysrahaston lisäystä koskevan suunnitelman.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä rahaston kartuttamisen tilikauden tuloksesta kaupunginhallituksen tekemän esityksen pohjalta.

3 §

Varojen sijoittaminen Rahasto on erityiskatteinen. Rahaston varoja voidaan sijoittaa valuuttamääräisinä sijoituksina niissä valuutoissa, joissa on lainapääomaa. Valuuttamääräiset sijoitukset voivat kuitenkin olla korkeintaan kyseessä olevan valuuttamääräisen lainapääoman suuruiset.

4 §

Rahaston käyttö

Rahaston varoja käytetään talousarviolainojen takaisinmaksuun.

5 §

Rahaston hoitaminen

Rahaston hallinnosta vastaa kaupunginhallitus ja rahaston varojen sijoittamisesta päättää kaupunginjohtaja. **Kaupungin tilinpäätöksen yhteydessä on tehtävä selvitys rahaston pääoman muutoksista.**

11.12.1996

19V6KJ2

6 §**Rahaston purkaminen**

Rahastoa puretaan kaupunginvaltuuston päätöksellä siirtämällä erääntyneiden lainojen määrää vastaava määrä rahaston pääomasta peruspääomaan tai muihin oman pääoman eriin.

(Tuula Jäppinen, puhelin 169 2538)

LIITTEET

Rahastojen voimassa olevat säännöt